

Traditie en toekomst

Lea Verstricht verdiepte zich in JRS, en daaruit kon ik ook zelf een en ander leren.

Het werk van een communicatiemedewerker bevat een paradox. Mijn taak bestaat erin de wereld in contact te brengen met wat onze organisatie doet. Maar het eerste en voornaamste werk van JRS Belgium gebeurt in de gesloten centra, ver van onze ogen. Zo ben ik, net als u, lezer, een buitenstaander. Een bevoorrechte buitenstaander, dat wel. Na een jaar bij JRS begin ik het te begrijpen. Bij ons werk, daar waar weinigen komen, hoort inspiratie.

De bronnen van die inspiratie fascineerden ook **Lea Verstricht**. Op 13 maart had ik de eer haar te ontmoeten op de driemaandelijke bijeenkomst die we, naar het vredige domein waar ze plaatsvindt, Vogelzang noemen. Lea schreef voor het interdisciplinair kennislabo IKKS een rapport over de kracht van traditie in de werking van JRS Belgium.

Traditie beschouwt zij als een levende praktijk: 'Een traditie die zich niet (...) vertaalt als een kracht voor de dag van vandaag, verliest haar waarde en kracht.' Bij JRS krijgen we niet de tijd om de traditie als een brok verleden achter ons aan te slepen. En dat was ook de bedoeling van **Pedro Arrupe**, de generaal overste van de jezuïeten, toen hij in 1980 de *Jesuit Refugee Service* oprichtte. Verontwaardiging over het lot van vluchtelingen bracht hem ertoe een organisatie te starten die aanwezig moest zijn bij mensen in nood, en in het bijzonder daar waar anderen niet gaan.

Werken tussen vluchtelingen en gedwongen migranten mocht geen eenrichtingsverkeer zijn: JRS moest zich opstellen als een 'modern apostolaat, van groot belang voor (...) meer spiritueel welzijn van de sociëteit.' Met andere woorden: wanneer een bezoeker aanwezig is

Pater Pedro Arrupe had de intuïtie dat vluchtelingen en jezuïeten samen op pad moesten.

bij een gedetineerde belangt dat niet alleen de mensen in de kamer aan, maar de hele jezuïetenwereld. Traditie en praktijk blijven elkaar ondervragen en aanvullen.

Lea werkte voor haar rapport niet alleen met documenten over het ontstaan van JRS, maar ondervroeg ook bezoekers en medewerkers over hun werk en hun inspiratie. Het resultaat van haar onderzoek is vrij beschikbaar op onze website.

David Knapen,
communicatie

In dit nummer

- 01 Traditie en toekomst
- 02 127bis: geen familiebestemming
- 02 Tussen hoop en wanhoop
- 03 "En de winnaar is..."
- 03 Danielle Bouchat : Het blijft hún levensverhaal
- 04 De ondervraging: André en Laetitia

127bis: geen familiebestemming

Precies een jaar geleden richtte de secretaris-generaal van de Verenigde Naties een oproep tot de lidstaten van de wereldgemeenschap: "Ik roep de lidstaten op om met het oog op de controle van de immigratie alternatieven voor detentie in overweging te nemen en zich ertoe te verplichten nooit kinderen met dit doel vast te houden."

Images©2017 Aerobat International Surveys, Digital Globe, Données cartographiques©2017 Google

Vier maanden geleden verkondigde de staatssecretaris voor Asiel en Migratie echter dat België vanaf 2017 opnieuw "illegale gezinnen", zoals het in de beleidsnota heet, zal opsluiten. Een veld op het terrein van het gesloten centrum 127bis, door een hoog hek omsloten, zal hiervoor ingericht worden.

De "family units" zullen vermoedelijk na de zomermaanden in werking treden. In een eerste fase zullen er vijf units voor gezinnen geplaatst worden en na een evaluatieperiode eventueel nog eens vijf. "Op termijn (sic) zullen er ook speelfaciliteiten bijkomen", aldus de staatssecretaris. De "gesloten woonmodules" zijn bedoeld voor gezinnen die zich al aan de open terugkeerwoningen hebben onttrokken en die opnieuw vastgehouden worden met het oog op gedwongen terugkeer.

De commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa en Unicef hebben zich direct tot de staatssecretaris gericht met het verzoek om van deze plannen af te zien – tot nu toe zonder resultaat.

België heeft in het verleden reeds families met kinderen in gesloten centra geplaatst. Het Europees Hof voor Mensenrechten veroordeelde

*Waarom heeft de teddybeer handboeien aan?
Dat probeerde Jörg aan kinderen uit te leggen
op het evenement Wetenschaps EXPO
op 28-29 april in Tour & Taxis.*

Wat denkt JRS Belgium hiervan?

Wij geloven dat kinderen niet in een gevangenisachtige omgeving opgesloten horen te worden – nooit. Dat dit opnieuw zou gebeuren, louter op basis van de verblijfsituatie van de ouders, is volgens ons een staat die de bescherming van de mensenrechten hoog in het vaandel draagt onwaardig. België heeft het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind geratificeerd. Dit verdrag verplicht de overheid het belang van het kind op de eerste plaats te stellen bij al haar maatregelen die kinderen aangaan. Dat is een wettelijke verplichting, die zelfs in artikel 22bis van de Belgische Grondwet is opgenomen. Detentiecentra kunnen niet aan de noden van minderjarige kinderen worden aangepast.

We willen dat het absolute verbod op de detentie van kinderen van migranten in de wet definitief wordt vastgelegd. De open terugkeerhuizen zijn daarvoor reeds een alternatief. Het opsluiten van gezinnen met kinderen criminaliseert en stigmatiseert mensen zonder regulier verblijf.

Ten slotte willen we dat u, beste lezer, erover nadenkt in welke maatschappij u wilt leven. Kinderen zijn onschuldig, ze hebben recht op vrije beweging en spel, recht op de zorgzaamheid van de gemeenschap en van hun ouders. Dit kan niet in detentie. Het is hoog tijd om erover na te denken welke schade het opsluiten van kinderen zal toebrengen – allereerst aan de betrokken kinderen zelf, maar ook aan onze samenleving.

Jörg Gebhard, advocacy officer

“En de winnaar is...”

Op 27 maart ging de Gastvrije Awardshow van Vluchtelingenwerk Vlaanderen door in het Vlaams Parlement in Brussel. Uit een honderdtal initiatieven in de categorie “vereniging” koos de jury er drie op basis van hun insteek, duurzaamheid en betrokkenheid... En jawel, ons eigen onthaalnetwerk Up Together hoorde bij de finalisten!

Onder hoogspanning zaten we dus op die Awardshow: zouden we op podium geroepen worden als grote winnaar in onze categorie? De cheque van duizend euro winnen, maar vooral ook een grote erkenning van ons werk?

Je hart in je keel voelen kloppen, afwachten – “En de winnaar is... Up Together!”

Prachtig!

De jury voegde bij de prijsuitreiking toe dat ze het project uitkozen omwille van de vrijgevigheid en gastvrijheid die het project uitstraalt.

Up Together bestaat dankzij de steun van tientallen sympathisanten, dankzij vrijwilligers, begeleiders, mensen die verwelkomen, en mensen die ontvangen worden. Het project

heeft ook gevolgen voor het werk dat wij als bezoekers in de gesloten centra verrichten. Het is dus samen, *together*, in team, en met jullie allen dat we deze prijs winnen.

U moet ook weten dat de verwelkomden, complementair met het werk met hun begeleider, een opleiding *toekomstoriëntering* volgen bij Meeting-Samenlevingsopbouw Brussel. Dit is een driedaagse opleiding in groep waarbij ze reflecteren over verleden, heden en toekomst van hun migratieproject.

De prijsuitreiking geeft ons extra motivatie om het project verder te doen bloeien. Jullie ook? Naast personen die gedurende twee maanden iemand in huis kunnen ontvangen zoeken we ook begeleiders. Hebt u thuis een kamer vrij of zet u zich graag

in voor dit project, laat het ons dan zeker weten. Informatiesessies over Up Together brengen we op verzoek overal in België. Via uptogether@jrsbelgium.org kan u beroep doen op ons en antwoorden we graag op alle vragen.

Tot slot bedanken we jullie voor de 180 stemmen voor Up Together, voor de deuren en harten die opengaan voor mensen op het meest kwetsbare moment van hun migratietraject, en voor de betrokkenheid bij, en steun voor het project, zij het van ver of nabij. U beïnvloedt op positieve wijze levens en maakt van België een warmere en humanere plaats.

Laetitia Degomme,
geaccrediteerd bezoeker

Danielle Bouchat : Het blijft hún levensverhaal

beheerde ze meer dan vijfhonderd dossiers van mensen van samen meer dan zeventig verschillende nationaliteiten.

Heel specifiek helpt ze asielzoekers bij het voorbereiden van hun asielinterview bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen. Ze helpt hen hun eigen levensverhaal te vertellen, logisch te ordenen, na te denken over bijkomende elementen en over bewijzen die hun verhaal kunnen staven. Het blijft hún levensverhaal, maar zij helpt hen om dit ook consistent te vertellen aan de autoriteiten. Soms zijn daar meerdere gesprekken van enkele uren voor nodig, zeker in complexe situaties of bij verhalen waar schaamte en taboes mee gemoeid zijn.

Danielle kent JRS al heel lang, van toen ze zelf nog de gesloten centra bezocht. Ze is lid van de Algemene Vergadering van JRS Belgium. Bij JRS denkt ze vooral aan de bezoekers van de gesloten centra. Hoe zij hun werk doen in een ellendige omgeving, met weinig privacy en veel

“Als ik iets zou kunnen veranderen in deze wereld, dan zou ik sommige mensen graag eens de mond snoeren wanneer ze het hebben over vluchtelingen.”

stress, in veel verschillende talen en vaak onder tijdsdruk, vindt ze ongelooflijk knap. Ook dat ze vaak in een uitzichtloze situatie werken waar'er zijn' zo veel belangrijker is dan 'iets doen' vindt ze bewonderenswaardig.

Na een intens gesprek wandel ik terug naar het station. De lentezon straalt, de bittere kou van deze ochtend is verdwenen... Wat een warme ontmoeting toch kan teweegbrengen!

Griet Demeestere,
geaccrediteerd bezoeker

Op een ijzige lentedag – dit moet nu écht wel de laatste winterprik zijn – stap ik van het station van Namen naar *Aide aux Personnes Déplacées* (APD). De vzw biedt huisvesting, vorming en taallessen aan vreemdelingen en beheert een aantal winkels voor tweedehandskleding in Namen, Luik, Hoei en 's-Gravenbrakel.

De vereniging werd opgericht in de jaren '50 als een van de werken van Pater Pire. Ik ontmoet Danielle Bouchat, maatschappelijk werkster. Danielle is een goedlachse dame, die energiek antwoord geeft op mijn vragen. Zij geeft sociaal-juridisch advies aan vreemdelingen. In 2016

De ondervraging: André en Laetitia

Onze nieuwste bezoekers bij JRS zijn André Novotny en Laetitia Degomme. We verwelkomden hen met koffie, koekjes en een grondige ondervraging.

1. Wie ben je? Kun je ons iets vertellen over je familie, studies, professionele activiteiten?

Ik ben geboren in Praag, 36 jaar geleden. Ik heb geschiedenis en politieke wetenschappen gestudeerd, eerst in Praag en dan in Bordeaux. In 2007 ben ik in Brussel beland om een doctoraat sociologie te schrijven over weerstandsbewegingen in Europa. Getrouwd in 2009; twee kinderen. Sinds 2012 werk ik in een bank: business intelligence en analyse van het klantenbestand. Op mijn werk krijg ik de kans methodologische precisie te combineren met het verkennen van nieuwe digitale technologie.

Door op bezoek gaan in de gesloten centra drukken we onze zorg uit dat gedetineerden hun menselijke waardigheid niet verliezen. We willen hun drang naar vrijheid naar waarde schatten en de moeite die ze al hebben gedaan om vrij te zijn. Verder hoop ik dat de bezoekers mij de wereld vanuit een ander perspectief leren zien, en mij helpen om echt te luisteren naar mensen.

*André Novotny,
vriendschappelijk bezoeker*

Ik ben 26 jaar en woon in Brussel, in een huis verbonden met een stichting die als missie het onthaal van vluchtelingen heeft. Ik kom uit een gezin met vier kinderen. Aan de UCL studeerde ik Humanitaire actie. Dit bracht mij tot mijn huidige engagementen: het onthaal- en samenwoonproject van mensen met een migratietraject van de Stichting Josefa en mijn werk als geaccrediteerd bezoeker bij JRS.

2. Je begint te werken als bezoeker: waarom dit engagement?

Werken als geaccrediteerd bezoeker in een gesloten centrum intrigeerde mij, trok mij aan, maar schrikte me ook af. Wie zou ik daar ontmoeten? Zou ik me niet machteloos voelen tegenover mensen die kwetsbaar werden gemaakt door hun detentie, die bang zijn voor hun uitwijzing of verwijdering van het Belgisch grondgebied? Ik wilde deze moeilijke realiteit niet negeren en naar deze mensen toe stappen om hun steun te kunnen bieden, hoe miniem die soms ook is. Dat heeft het tenslotte gehaald en daar ben ik heel gelukkig om.

*Laetitia Degomme,
geaccrediteerd bezoeker*

3. Wat geeft zin aan jouw leven? Wat heeft voor jou waarde?

Ik heb het geluk gehad op te groeien in een intellectueel stimulerende omgeving. Uit discussies met mijn grootvader, een psychiater, ontwikkelde ik een verantwoordelijkheidsgevoel tegenover de natuur en mijn omgeving. Ik kan die gesprekken in mijn gezin tot op vandaag verderzetten. Dat geeft zin aan mijn leven: geen compromissen sluiten als het gaat om de waarde van argumenten, uitdagingen aangaan gedreven door verantwoordelijkheid, en vandaag handelen om aan de toekomst te bouwen.

Ontmoetingen, ervaringen kunnen delen met mensen met diverse achtergronden, spiritualiteit...

DOE EEN GIFT

IBAN : BE40 5230 8069 3163 - BIC : TRIOBEBB

Voor een fiscaal attest (vanaf 40€) kunt u storten op de rekening van Caritas International vzw, Liefdadigheidsstraat 43, 1210 Brussel

IBAN: BE88 0000 0000 4141
BIC: BPOT BEB1, onder vermelding van "P168JRS"

Jesuit Refugee Service Belgium vzw

Maurice Liéartstraat 31/9
1150 Brussel

Tel +32 2 738 08 18

Fax +32 2 738 08 16

info@jrsbelgium.org

www.jrsbelgium.org